

Rektör Halil İbrahim Zeybek Gümüşhane’de Haftanın Konuğu Oldu

GÜMÜŞHANE OLAY GAZETESİ RÖPORTAJI – 29.12.2020

GÜMÜŞHANE OLAY GAZETESİ – GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ SAYIN PROF.DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK İLE HAFTANIN KONUĞU RÖPORTAJI

Röportaj : Hasan Pir, Rüveyda Usta, Bekir Bulut

OLAY GAZETESİ: Sayın Rektörüm, bize kendinizi tanıtır mısınız, Halil İbrahim Zeybek kimdir?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Tokat Turhal doğumluyum. İlkokula Sivas'ta başladım ve daha sonra Tokat'ın Turhal ilçesinde ilkokulu, ortaokulu ve liseyi okudum. 1983-1984 eğitim öğretim yılında 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Coğrafya Öğretmenliği bölümüne kayıt oldum. 1987-1988 eğitim öğretim yılında ise buradan mezun oldum. Yaklaşık 7 yıl Milli Eğitim'de farklı illerimizde öğretmenlik görevini yaptım. Ben mezun olduğumda öğretmenliğe hemen başladım. Üniversitede göreve başladığımda bizimle birlikte lisans okumuş arkadaşlarımızın bir kısmı hayli yol almıştı. Bazıları yardımcı doçent bazıları, doçent olmuştu. Acaba biz de mezun olur olmaz akademik hayata başlasa mıydık soruları aklımıza geldi. Lakin şunu gördüm. İyi ki de önce öğretmenlik yapmışım. Çünkü biz tekrar üniversitede göreve başladıktan sonra üniversitede göreve gelmeden mezun edeceğimiz öğrencilerimizin nereye gideceklerini, nelerle karşılaşabileceklerini yaşayarak görmüş oldum. Üniversitede de öğretmen aday öğrencilerimizin yetiştiği kaynakta görev yapıyorduk. Bu sentezi yapabilmem zamanla fark ettim ki en az iki doktora kadar katkısı oldu. Bu nedenle de kendimi hep şanslı hissettim. Hem yetiştirdiğimiz öğrencilerimizden aldığım geri dönüşler hem de işi severek yapmamız ve hâlâ severek yapıyor olmamız hususunda öğretmenlik tecrübemizin önemli katkısı olduğuna inanıyorum.

1998 yılında da üniversiteye geçtim ve 19 Mayıs Üniversitesi'nde göreve başladım. Aynı yıl doktora eğitimimi tamamladım. Daha sonra yardımcı doçent, doçent ve profesörlük akademik hiyerarşide birbirini takip etti. 2017 yılında da Cumhurbaşkanımızın Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından Gümüşhane Üniversitemize yönetici olarak atandım.

Çocukluğumun büyük bir kısmı köyde, kırdan geçti diyebilirim. Belki coğrafyacı olmamda çocukluk dönemini kırdan geçirmem önemli bir payı oldu. Anadolu'da o dönemde okuyan her gencimiz gibi ben de tatil günlerinde köye koştum. Yaz dönemlerinde ise büyüklerime orakta, harmanda yardımcı olmaya çalıştım. Yayılarımızda yaz dönemlerinin önemli bir kısmını geçirdim. Tabiatla iç

içeydik. Tercih ettiğim alanda çocukluğumda kırdada geçirdiğim güzel anların da payı olduğuna inanıyorum.

OLAY GAZETESİ: Sayın Rektörüm, yaklaşık 7 yıl öğretmenlik yapmışsınız. Hangi illerde görev yaptınız?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Yaklaşık 4 yıl Yozgat'ta, 3 yıl da Tokat merkezde öğretmenlik yaptım. Sonra üniversiteye geçtim. Hâlâ görüştüğüm öğrencilerim çoktur. Gerek Yozgat'ta gerekse Tokat'ta. Öğretmenlik dönemini verimli ve güzel geçirdim.

OLAY GAZETESİ: Muhacirlik yıllarında Gümüşhaneli pek çok ailenin Tokat ve ilçelerine gittiği söylenir. Ailenizin, o günlerden kalma Gümüşhane ile bir ilgisi var mıdır?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Ailemiz yüzyıllardır o yörede yaşıyor. Benim de bu konulara liseden sonra merakım arttı. Biraz araştırdım. Büyüklerimiz hep aynı yörede yaşamışlar, Tokat'ın Turhal'a bağlı Çamlıca köyünde. Oraya geliş süreci de yaklaşık 240 yıl öncesine dayanıyor. Ben göreve başladığımda nüfus kaydımı Gümüşhane'ye aldım. Ben Tokat doğumlu Gümüşhaneliyim.

Sizin de belirttiğiniz gibi Rus işgali döneminde önce yakın illere sonra Türkiye'nin farklı illerine yoğun bir göç oldu. O ailelerin bir kısmı geri döndü bir kısmı geri dönmedi. Bizim de hem Tokat şehir merkezinde hem ilçelerimizde Turhal, Zile, Niksar, Erbaa'da çok sayıda geri dönmeyen Gümüşhaneli ailelerimiz mevcut. Turhal'da da Gümüşhaneli komşularımız vardı. Çok nezih insanlardı. Hiçbirinden kırılmadık, incinmedik. Komşuluk ilişkilerine çok riayet eden sevgili, saygılı çok güzel ailelerdi. En son Tokat merkezde yaşayan amcamın eşi vefat edince diğer komşularımız gibi Gümüşhaneli komşumuz da kapılarını açtı, misafirlerimizi ağırladılar. Allah razı olsun. Hâlâ çok sayıda Gümüşhaneli var. Türkiye'nin diğer illerinde olduğu gibi Tokatımızda da ilçelerimizde de Gümüşhaneli insanlarımız yüksek – bir iyi insan modeli örneğiyle Gümüşhane'yi temsil ediyorlar.

OLAY GAZETESİ: Efendim, 21 Ocak 2017 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan tarafından Gümüşhane Üniversitesi Rektörlüğü görevine atanmadan önce bir araştırma vesilesi ile Gümüşhane'yi tanıdığınızı biliyoruz. Neydi bu araştırma biraz bahseder misiniz?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: 21 Ocak 2017 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Gümüşhane Üniversitemizin rektörlüğüne atandım. Bu tarihten önce de bu yöre bizim bilimsel olarak çalıştığımız bir yöreydi. 1996 yılında bir çalışma için Gümüşhane'ye gelerek bir hafta kalmıştım. Bu nedenle kendi uzmanlık alanımız nedeniyle bu yöreyi tanıyorum. Bu çalışma Akçakale Mağarası çalışmasıydı. Bizler fiziki coğrafya ve özelde de jeomorfoloji alanında çalıştığımız için mağara da çalışıyoruz. Türkiye'nin birçok mağarasının ilk bilimsel çalışmasının hazırlanması sırasında çok şükür katkımız, emeğimiz var. Özellikle turizme açılması sırasında Ballica Mağarası bunlarda bir tanesidir. Bunun dışında henüz turizme kazandırılmamış yine Tokat ili sınırları içerisinde çok sayıda mağara çalışmamız var. Gümüşhanemize geldikten sonra da aynı çalışmalarını fırsat buldukça yapmaya çalışıyoruz.

OLAY GAZETESİ: 1996 yılında Gümüşhane'ye geldiğinizde bir gün Gümüşhane'ye üniversite kurulur ve ben de rektör olabilirim gibi bir düşünceniz oldu mu?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: O dönemde Vali Mustafa Çetin Bey idi. Bizim bilimsel çalışma amaçlı geldiğimizi Vali Bey öğrenince üniversitemizle yazıştı. Karaca Mağarası ile ilgili ilk bilimsel çalışmayı yapan Ali Uzun hocamızdı. Biz de o dönem Ali Uzun hocamla birlikte Gümüşhane'ye geldik. Yaklaşık bir hafta Gümüşhane'de kaldık. Hem Valimiz, hem Kültür Müdürümüz, hem Akçakale Köyü sakinleri bizleri çok güzel ağırladı. Allah razı olsun, bizler mağarada çalışmalarımızı yaptıktan sonra mağaradan çıktığımızda sofrayı hazır etmişlerdi. O dönemde Öğretmenevi yeni hizmete açılmıştı. Orada kalıyorduk. Öğretmenevi'nde kaldığımız süre 21 Temmuz'a rast gelmişti. Valimiz sağolsun bir araç tahsis etmişti ve Kadırga Şenliklerine katılmıştık. O zamanlar somut olarak geleceğe yönelik yöneticilik düşüncemiz yoktu. Ama şunu gördüm, Allah çalışana emeğinin karşılığını mutlaka veriyor. Yaklaşık 21 yıl sonra böyle bir vesile ile

tekrar Gümüşhanemize geldik.

OLAY GAZETESİ: Sayın Rektörüm, aslında asıl uzmanlık alanınız olan jeomorfoloji için Gümüşhane açık bir laboratuvar durumunda. Akçakale mağarası, Karaca mağarası ve daha pek çok mağara ile Gümüşhane jeomorfolojik zenginliği olan bir il. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Jeomorfoloji yer şekilleri bilimi demek. Gümüşhane yöremiz gerçekten Türkiye’de jeomorfolojik olarak çok zengin bir yöremiz. Bir taraftan Kuzey Anadolu Dağları’nın Doğu Karadeniz bölümünde yer alan silsilenin güney uzantıları Gümüşhane ilimiz sınırları içerisinde kalıyor. Diğer taraftan Güneybatı tarafında Giresun dağlarının yine Kuzey Anadolu Dağları’nın bölgedeki asli unsurlarının bir tanesi, onların Kuzeydoğu, Güneydoğu parçaları Gümüşhane ilimiz sınırları içerisinde yer alıyor. Harşit çayı ve kolları araziye derince yarmış, ciddi bir yükselti farkı, eğim ortaya çıkmış. Ben hep ifade etmeye çalışıyorum ve gerçekten kâinatın bütünündeki dengeyi biz mikro ölçekte yörelerimizde de görebiliyoruz. Nasıl görebiliyoruz; Bu çetin topografyada, harşit çayının araziye derince yarması belki tarım alanlarında sınırlılık, ürün çeşitliliğinde azlık, ulaşımda birtakım güçlükler ortaya çıkarıyor gibi görünüyor ama aynı çetin topografya Türkiye’de diğer yörelerimize nasip olmayan güzellikler ve zenginlikleri de ortaya çıkarıyor. Gümüşhane ilimizdeki o güzel yaylalarımız, Kadırga, Erikbeli, Kazıkbeli, Güvende ve yüzlerce yaylamız yakın çevremizdeki illerimizde yok. Diğer illerimizde birkaç tane popüler yaylalarımızdan da bahsetmek mümkün ama bu zenginliği Gümüşhanemiz kadar göremiyoruz. Yine Örümcek Ormanlarımız bu topografyanın bize hediyesi. Çağlayanlarımız bu topografyanın bize hediyesi. Bu saha aynı zamanda bir göç yolu.

Davis’in Türkiye Florası adlı bir çalışması vardır. Bu çalışmada, Karadeniz kökenli bitkilerin Akdeniz kıyılarına kadar indiği, Akdeniz kökenli bitkilerin de Karadeniz kıyılarına kadar sokulduğu yazılı.

4. Jeolojik zamanın birinci yarısında, buzul çağlarının yaşandığı dönemde, buzul ve buzul arası çağlarda sıcaklıklar ortalama 5-6 derece yükseliyor ve düşüyordu. 0 dönemde sıcaklıklar düştüğü için daha serin, nemli iklim elemanları olan Karadeniz kökenli bitkiler Akdeniz kıyılarına kadar yayılabildiler. Çünkü ortalama buzul, buzul arası çağlar 150 bin yıl sürebiliyordu. Tam tersine sıcaklıkların yükseldiği buzul arası çağlarda da Akdeniz kökenli bitkiler Karadeniz kıyılarına kadar yayılabildi. İşte Türkiye’de en önemli bitki göç yollarından bir tanesidir Harşit çayı vadisi. Dolayısıyla bu neyi ortaya çıkarıyor. İki tür zenginliğini ve aynı zamanda endemik türler bakımından da ilimizin arazisinin zenginliğini ortaya çıkarıyor ki bu başlı başına büyük bir kaynak. Bunların turizme kazandırılması, sağlık amaçlı kullanımı, aromatik bitkilerden tedavi amaçlı bitkilere kadar, artık farmasötik botanik veya farmakoloji denilen bilim dalında tamamen bu bitkilerin de hangi hastaların tedavisinde nasıl kullanılacağına dair ciddi çalışmalar yapılıyor. Kısacası o zengin topografya aynı zamanda zengin bir yöre, potansiyel. Çetin topografyanın bu fiziki şartlardaki güçlüğün dengelendiği bir tablo ortaya koyuyor. Giriş kısmında ifade ettiğim gibi kâinatın bütünündeki o dengeyi yaratıcı yörelerimiz ölçeğinde de Gümüşhane örneğinde olduğu gibi ortaya koymuş durumda.

OLAY GAZETESİ: Akçakale mağarası araştırmanızı zannediyorum 1996 yılında yaptınız. 24 yıl önce. Akçakale mağarası neden hâlâ hizmete açılmadı. Bu konuda Gümüşhane Üniversitesi olarak bir dahliniz olamıyor mu?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Akçakale mağaramız tıpkı Karaca mağaramız gibi karstik bir mağara. Biz Türkiye’de 40 bin civarında irili ufaklı mağara olduğunu biliyoruz. Bunların hepsinin turizme açılma potansiyelleri yok. Biz mağarayı tanımlarken, içerisinde bir insanın girebileceği boyutlardan

bahsederiz. Küçükleri de mağaradır onlara da halk arasında "in" denir. Türkiye'de turizme açılmış mağaraların yaklaşık tamamını gördüm. Çok istisnai belki son zamanlarda açılanlara gitmemiş olabiliriz. Akdeniz'den Ege'ye Marmara'dan Karadeniz bölgesine kadar mağaralarımızın birçoğunu gördük. Gümüşhanemizde sadece bilimsel olarak çalışılabilecek 40 civarında mağara olduğunu biliyoruz. Akçakale mağarası bunlardan bir tanesi.

Bizim çalışmalarımıza göre şu an Gümüşhane ili sınırları içerisinde turizme açılması en yakın olan mağara Arılı Mağarasıdır. Gerek ulaşım durumunun kolaylığı, gerekse mağara içi potansiyeli açısından önemli. Arılı mağarası Karaca mağarası kadar birim alanda damlataşı yoğunluğuna sahip değil ama Arılı da galerileriyle, damlataşı şekilleriyle, hayvan varlığıyla dolu bir mağara. Şu anda yoğun bir yarasa varlığı var. Karaca mağarasında da yarasa varlığı vardır fakat insan eli değdikten sonra, turizme açılmasıyla hayvan varlığı bulunduğu yeri terk etti. Mesela Ballica'da 1996'larda mağarayı incelediğimiz zaman yarasalar salonu kaplardı. Oraya yarasalar salonu demiştik adı öyle kaldı. Şimdi gittiğinizde tek tük görebilirsiniz. Karaca mağarası, Arılı mağarasına göre kalın bir kalker kütlesi içerisinde ve üzerinde nispeten daha fazla bir topografya yer aldığı için daha derin gelişmiş bir mağara. Gümüşhane il sınırları içerisinde turizme açılma potansiyeli en yüksek olan mağara Arılı mağarası. Kısmet olur burada devam edersek amacım bir Gümüşhane Mağara Kadastrosu hazırlamak. Artık mağara içi çalışmalarımızda teknolojik imkânlardan da yararlanıyoruz.

Gelelim Akçakale mağarasına. Akçakale mağarası Gümüşhane'de bizim çalıştığımız mağaralar içerisinde alanı en geniş olan mağaradır. Yaklaşık 19 bin metrekarelik bir iç alanı var. Yalnız Akçakale mağaramızın şöyle bir dezavantajı var.

Akçakale neden turizme açılmadı? Biz mağaraları da insan ömrü gibi sınıflandırırız. Bazı mağaralarımız gençlik aşamasında, bazı mağaralarımız olgunluk aşamasında, bazı mağaralarımız da ihtiyarlık aşamasındadır. Turizme açmayı önerdiğimiz mağaralar daha çok gençlik ve olgunluk dönemindeki mağaralardır. Akçakale mağarasını gezince içinde yürümeyi güçleştirecek kadar yoğun bir enkazla kaplı olduğunu görüyoruz. Onlar tavandan düşüyor. Birbirini farklı açılarla kesen çatlaklar zamanla birbirine eklemleendiğinde oradaki blok aşağı düşüyor. Dolayısıyla hem bu zemindeki enkazın temizlenmesinin maliyetleri, güçlüğü önemli bir faktör. Kaldı ki maalesef sonradan bizim mağaraya giren suların dışarı çıkacağı kısımda mağaraya bir giriş açılmış. Çok doğru bir uygulama değil o.

1996'da mağarayı çalıştığımızda giriş kısmına Mustafa Levent kuyusu demiştik. Çünkü mağaraya o köyden ilk giren delikanlıydı. 31 metre dikeydi ve iple iniyorduk. Tekrar yatay bir giriş kapısı açılınca mağara içi sıcaklık, hava, nem de değişmiş oldu. Onun için bu tür müdahalelerden önce mutlaka bilim adamlarına, uzmanlara danışmak gerekiyor. Çok doğru bir uygulama olmadı o maalesef zaman zaman bu tür mağaralara müdahaleler oluyor. Dolayısıyla mağaramızın turizme açılmamasının sebebi ileri olgunluk veya ihtiyarlık aşamasında olmasıdır.

Ama bu hiç açılmayacağı anlamına gelmez. Başta bilimsel ziyaretler olmak üzere değerlendirilebilir fakat, turist kabilelerini ağırlamak için mağaranın açılması şu haliyle güç. Mağaranın içerisinde tonlarca blok bulunuyor. Bu haliyle turizme açılmaz ya da o bloklar üzerine yürüyüş yolları yapmanız gerekir bunu da ancak betonla yapabilirsiniz. Bu da mağaranın doğallığına zarar verir.

Açıp açmamada kriterleri alt alta yazdığınızda Akçakale mağarasının dezavantajları bir hayli fazla. Bir başka nokta ise, mağaranın tavan kısmı ile topografya yüzeri arasındaki kalınlığa et kalınlığı deriz. Bu kalınlık bizim çalıştığımız yıllarda 11 metreydi. 2017 yılında göreve başladıktan sonra 19

Mayıs Üniversitesi'nden öğrencilerim ziyaretime geldi ve onları mağaraya götürdüm. Akçakale mağarasında et kalınlığının biraz daha azaldığını fark ettik. Yeni bloklar düşmüş.

Uzun yıllar sonra burada şöyle bir gelişme bekliyoruz. Tavan kısmı tamamen çökebilir ve obruk oluşabilir. Belki obruğu turizme kazandırmak konuşulabilir. Şu anda bilimsel ziyaretler için orası planlanabilir. Mağarada çok önemli şekiller var. Kubbe dikitler, çok kalın dikitler var. Tavan yüksekliği çok fazla. Bir mağarada tavan yüksekliği ne kadar fazlaysa damlayan su o kadar fazla geniş alana yayılır. Tamamen turizme kazandırılmasa da önemli bir potansiyeldir. Başta bilimsel ziyaretler olmak üzere planlanabilir.

OLAY GAZETESİ: Nasip olur ikinci döneminiz Cumhurbaşkanımız tarafından onaylanırsa mağaracılık ile ilgili bir bölüm düşünüyor musunuz?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Ülkemizde doğrudan mağaracılık ile ilgili bir bölüm yok. Şu yapılabilir, mağara kulüpleri var. Öğrenci kulüpleri arasında mağara kulüpleri dahil edilebilir. Dolayısıyla bu kulüpler aracılığıyla hem çalışmalar planlanıp, hem de bizim öğrencilerimizin bu çalışmalara katkısı mümkün olabilir. Onun dışında mağara ile ilgili dersler coğrafya bölümü içerisinde seçmeli ders olarak bulunuyor. Öğrenci kulüpleri, bu yöredeki mağaraların hem Gümüşhane turizmine kazandırılması hem ülke genelinde tanıtılması noktasında ciddi bir görev üstlenebilir.

OLAY GAZETESİ: Gelelim Gümüşhane Üniversitesi'ne... Yaklaşık 20 bin nüfuslu bir kurumun yöneticiliğini yapıyorsunuz. Yöneticilik zor bir iş... Rektörlük görevinde sizi üzen ve mutlu eden şeyler neler oldu, bizimle paylaşır mısınız?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: 2020 YKS yerleştirme sonucu üniversitemiz 21 bin öğrenci sayısını geçmişti. Göreve geldiğimiz anda yaptığımız uygulamalardan bir tanesi de yaz okuluydu. Yaz okulu mezunlarımızdan sonra sayı 20 binler civarında oldu. Öğrenci geçişleriyle birlikte şu an 19 bin 670 civarında öğrencimiz, 683 akademik personelimiz ve yaklaşık 238 civarında da idari personelimiz bulunuyor. Toplam 21 bin civarında öğrenci ve personele sahibiz. Dolayısıyla büyük bir aileyiz. Büyük aile içerisinde de yaklaşık 4 yıldır hep birlikte çalışıyoruz.

Tabi bizleri üzen şeyler yaşadık. İlk geldiğimiz yıl haziran ayı içerisinde bir öğrencimizi yamaçtan kaya yuvarlanması sonucu kaybettik, mekanı cennet olsun. Bu olayla çok üzüldük. Çünkü biz her öğrencimizi bize emanet kabul ediyoruz. Bu tüm Gümüşhane için geçerli. Bizlerin çocukları nasıl başka illerde okurken onların mutlu, huzurlu, güvenli ve rahat bir şekilde yükseköğrenimlerini tamamlamalarını arzu ediyorsak bize emanet edilen çocukları da aynı şekilde mutlu, huzurlu, güvenli ve yarınlar için iyi hazırlık yapmış gençler için buradan uğurlamak arzusundayız.

Bizi mutlu eden çok sayıda olay da yaşadık. Üniversitemizin büyüyor olması, artık şehirle iyice entegre olmuş olması, ürettiği bilgiden şehrin faydalanıyor olması bizi mutlu ediyor. Onun dışında öğrencilerimizin Gümüşhane'de bulunuyor olmaktan memnun olmaları bizleri sevindiriyor. Üniversite artık şehir için her alanda katkı sağlayan bir kurum haline geldi. Şehrimiz bir üniversite şehri haline geldi.

Öğrencilerimiz salgından önce çok sayıda sosyal sorumluluk projesi gerçekleştirdi. Bu projelerle şehirdeki insanlarımıza dokunmaya başlamışlardı, bunlar sevindirici. Üniversitemizin aldığı başarılar, başta İletişim Fakültemiz olmak üzere ve üniversitemizin dünya sıralamalarında yer alması bizleri mutlu ediyor. Nihayetinde çok genç bir üniversiteyiz ama buna rağmen dünyada 30 bin üniversite arasında ilk 3 binlerde yer alması üniversitemizin geldiği nokta açısından da önemli. Halkımızın da bu anlamda büyük desteğini alıyor olmamız sevindirici. Özelde de ekibimizle, arkadaşlarımızla, tüm akademik ve idari

kadromuzla, şehrin bütün dinamikleriyle bu güzellikleri paylaşıyor olmamız bizler için önemli. Çünkü ortaya çıkan güzel işler sadece üniversiteye ait değildir elbette biz yöneticilik yapıyoruz ve arkadaşlarımız sorumluluk alarak katkı sağlıyorlar ama şehrin diğer dinamiklerinin de sürece katkısı çok önemli. Onların destekleri bizleri cesaretlendiriyor, daha doğru işler yapmak için bize katkı sağlıyor. Bunlardan da mutlu oluyoruz.

OLAY GAZETESİ: Her üniversite için sorulan bir soruyu soralım. Gümüşhane Üniversitesi; Gümüşhane ve Gümüşhaneli vatandaşlarla entegre olabildi mi?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Gerek akademik gerekse yöneticilik hayatımızda üniversite-şehir kaynaşması çok sözü edilen ama çoğu zaman da çok başarısız sorulardan bir tanesidir. Ben bunu sağladığımızı düşünüyorum. Çünkü bütün kamu kurumlarımızla müşterek çalışıyoruz. İŞKUR, Sağlık İl Müdürlüğü vb. Aile Hekimliğimizi kampüse getirerek; öğrencilerimizin, akademik ve idari personelimizin, Bağlarbaşı ve Akçakale mahallelerimizin de hizmetine sunmuş olduk. Onun dışında PTT hizmetini yine kampüse getirdik. Biz kamu kurumlarıyla, sivil toplum kuruluşlarıyla, şehrimizin diğer dinamikleriyle birlikte çalışıyoruz. Bizim ürettiğimiz bilgiden önce şehir faydalanıyor. Bunları somutlaştırmak gerekirse Yeni Devlet Hastanemizin AFAD tarafından istenen raporu üniversitemiz ekibi tarafından hazırlandı. Gıda Mühendisliği bölümümüzden bir öğretim üyemiz danışmanlığında yüksek lisans öğrencimiz glutensiz pestil-köme üretti. Bunlar, üniversitede üretilen bilginin şehre de yansıdığını gösteriyor. Şehrimiz bir vadi şehri, yoğun olarak kaya düşmeleri yaşanıyor. Bir yüksek lisans tez konusu olarak Gümüşhane'deki kaya düşmeleri, bunların sebepleri, bunlarla ilgili alınabilecek önlemler bize somut olarak üniversitede üretilen bilginin şehre yansıdığını gösteriyor. Başta valiliğimiz, belediyemiz ve tüm kamu kurumlarımızdan bizden istenen taleplere seve seve koşuyoruz. Ben şehir-üniversite entegrasyonu noktasında çok iyi bir seviye yakaladığımızı düşünüyorum.

OLAY GAZETESİ: 2008 yılında kurulan Gümüşhane Üniversitesi aradan geçen 12 yılda alt yapısını tamamladı zannediyorum. Bundan sonra özellikle bilimsel üst yapıda hedef nedir?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Yüksek Öğretim Kurumumuz yatay büyümeye birbirine benzeyen üniversiteler çoğaldığı için haklı olarak sıcak bakmıyor. Doğrusu bundan sonra şu fakülteyi açarız demek pratikte çok mümkün görünmüyor. Ancak fakülte isimlerine belki müdahale olabilir. Örneğin bir mimarlık fakültesi başvurmuz oldu, bunu kamuoyu ile paylaşmamıştık. Bu konuda yukarıdan çok destek alamadık. Üniversitemizin dernekleşme aşamasından kuruluş aşamasına, bugüne gelinceye kadar emek harcayan tüm yöneticilerimiz, akademik ve idari personelimize teşekkür ederim. Fiziki anlamda zor bir yamaçta fiziki altyapı eksiklikleri giderilirken çok yoğun emek sarf edildi. Bizler de gerek Uygulamalı Bilimler Yüksekokulumuz gerek Şiran Sağlık Hizmetleri MYO, gerek Sosyal Bilimler MYO ile yeni birimlerle üniversitemizi büyütmeye çalıştık. Belki birkaç istatistik bu noktada anlamlı olabilir. Geçen yaz döneminde biz Türkiye'de devlet üniversiteleri içerisinde online mezuniyet töreni yapan ilk üniversite olduk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Prof. Dr. Mustafa Şentop'un da online katılımıyla bir mezuniyet töreni gerçekleştirdik. 0 tören için 4 yılda birimlerle ilgili ne yaptığımızı hazırladık. 4 yılda, lisans ve önlisans düzeyinde 73 tane bölüm/program açmışız. Bu aslında yeni bir üniversite kurmak demek.. Bunlar, hem üniversitenin hem yörenin şartlarına hem de Türkiye'nin şartlarına uygun ve öğrenci alabilen programlar. Bu yıl coğrafyayı açtık, 40 öğrenci istedik 42 öğrenci geldi. Gastronomi ve Mutfak Sanatları'nı açtık, 40 öğrenci istedik 42 öğrenci geldi. Bir önceki yıl lisans düzeyinde İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünü açtık ve

kontenjanımız tamamen doluyor. Çevre illerimizde olmayan Psikoloji bölümünü açmıştık ve kontenjanımız tamamen doluyor. Bir önceki yıl İletişim Fakültemizde Gazetecilik bölümünü açtık. Gerek kontenjanların seyrinden gerekse de açtığımız bölümlerin Türkiye'deki durumundan isabetli seçimler yaptık.

Ayrıca biz lisansüstü öğrenime de çok önem veriyoruz. Türkiye ve dünya da buna doğru gidiyor. Artık ibre lisans öğreniminden çıktı lisansüstü öğrenime doğru gidiyor. Biz göreve geldiğimizde 15 tane yüksek lisans programı vardı ve şu an 11 tane daha açarak sayı 26'ya yükseldi. Göreve geldiğimizde 3 doktora programı vardı 4 yılda 8 doktora programı daha açtık ve toplam sayı 11 oldu. Görece geldiğimizde akademik kadronun durumu yüksek lisans ve doktora programlarını açmaya çok uygun değildi. Göreve geldiğimizde 2 profesör vardı şu an profesör sayımız 33 oldu. Hedefimizi 4 yıl önce 40 profesör olarak belirlemiştik. Yeni atanacak arkadaşlarımız ve görevlendirmedik arkadaşlarımızla 40'a yaklaştık. Dolayısıyla akademik anlamda da üniversitemiz hamdolsun iyi noktalara geldi.

OLAY GAZETESİ: Gümüşhane Üniversitesi'nin Lokomotif görevi üstleneceği yıllar artık geldi diyebilir miyiz?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Biz 700 yıllık dünya üniversiteleri gibi tarihi arka plana sahip bir üniversite değiliz. Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulmuş üniversiteler gibi kurumsal hafızamız yok. Ama 12 yıllık süre içerisinde çok hızlı geliştirmizi, büyüğümüzü söyleyebilirim. Biz aynı dönemde kurulmuş diğer üniversiteleri de yakından takip ediyoruz. Onlar da çok güzel mesafeler kat ettiler, oradaki yönetici arkadaşlarımızı da kutluyorum. Biz özelde Gümüşhane Üniversitesi olarak önceliğimiz şuydu; biz bir bilim yuvasıyız, bilim kuruluşuyuz. Bizim ürettiğimiz bilgiden önce şehir faydalansın. 2017 yılında hazırladığımız üniversitenin şehre ekonomik katkısı çalışmasında gördük ki, üniversitemizin o yılın rakamlarıyla 308 milyon lira civarında ilimize yıllık bir katkısı bulunuyor. Amacımız ilçelerimizi de güçlendirmektir. İlçelerimizde de öğrenci sayılarımız arttı. Bu rakam 2020'lere geldiğimizde bu rakam çok daha fazla arttı. Bu ekonomik katkı çok önemli. Lakin, biz ekonomik katkının yanında üniversitemizin şehre kültürel katkısını daha çok önemsiyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın her ile bir üniversite projesinin en önemli ayağı bizce büyük şehirlerde okuma fırsatı bulamayan öğrencilerimizin buldukları şehirlerde yüksek öğrenim imkânına kavuşmuş olmaları. Bize göre bir başka önemli katkısı da Türkiye'nin dört bir tarafından Gümüşhane'ye gelen öğrencilerin Gümüşhane kültürüyle kaynaşıyor olması ve önyargılarının ortadan kalkması. Şunu da paylaşmak isterim. Biz üniversite öğrenci sayısını artırırken üniversiteden beklenen amaçların yerine gelebilmesi için şehrimizde öğrencilerimizin buraya aidiyet hislerini kuvvetlendirecek ortamların hazırlanması gerekir. Üniversite yılları şahsiyetin oturduğu, hayatın anlaşılmasına çalışıldığı yıllar. Dolayısıyla şehirdeki tüm dinamiklerimizin bu çocukların gelecekte iyi anne baba olmaları, geleceğin iyi çalışan bireyleri olmaları noktasında kültürel olarak beslenebilecekleri, sanat, spor anlamında faydalanabilecekleri imkânları şehirde artırmamız lazım. Öğrenci sayısının artması, niteliğin artması gibi görevlerin dışında şehrin diğer dinamiklerinden de çocuklarımızın bu alanlarda niteliklerini artıracak, kültürel olarak onları besleyecek imkânların da aynı paralelde artmasını bekliyoruz. Aksi takdirde tek taraflı kalır, yavan kalır ve üniversitenin şehre olan katkısından biraz uzaklaşmış oluruz. Planlamalarda bu ikisini kaçırmadan birlikte yürütmemiz gerekir. Dolayısıyla bu durum tek taraflı giderse yani sadece öğrenci sayısının artması ama şehrin bundan kopuk olması yetersiz kalır. Sonuç olarak rahatlıkla ifade edebilirim Gümüşhane Üniversitesi lokomotif görevi üstlenen bir kurum olmuştur.

OLAY GAZETESİ: Sayın Rektörüm, hem vilayet merkezi olarak, hem de il olarak

Gümüşhane hakkındaki görüş ve düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Gümüşhane gerek 1996'daki bilimsel çalışmalarımız sebebiyle gerek Tokat'ta gerekse Samsun'da Gümüşhane'ye dair elbette tespitlerimiz vardı. Gerçekten Gümüşhaneli hemşehrilerimizin şöyle bir yönü ön plana çıkıyor. Hangi ilde olursa olsun iyi insanlar, güvenilir insanlar, komşuluk yapılabilecek insanlar, ev alınırken tercih edilebilecek insanlar. Dolayısıyla hem beşeri anlamda hem de bilimsel çalışmalar vasıtasıyla fiziki anlamda Gümüşhanemizi az çok tanıyordum. 4 yıldır buradayız ve daha yakinen tanıma fırsatı bulduk. Fırsat buldukça da buradayız ve 4 yıldır dinlenmek için tek bir gün bile izin kullanmadık. Hafta sonları da buradayım ve fırsat buldukça araziye de çıkıyorum. Çevreyi tanıyorum. Arkadaşlarımıza da çevreyi tanıyorum. Arkadaşlarımızın daha önce buralara hiç gelmediklerini söylüyorlar. Ben de arkadaşlara, rahat olun Gümüşhane'yi size tanıtacağım diyorum. Dolayısıyla yakinen tanıdık.

Gerçekten sloganlaştırılmış olan düşünülerek seçilen "Altın kalpli insanların şehri" sözü çok önemli. Belediye Başkanımız Ercan Çimen, Doç. Dr. Emre Ş. Aslan'dan destek alarak o cümleyi özel olarak seçtiler. Doç. Dr. Emre Ş. Aslan'ın katkılarının olduğunu duymuştum.

Büyüyen bir şehrimiz. Benim Gümüşhane ile ilgili bu nokta da paylaşacağım bir diğer konu da, 80'lerden sonra Gümüşhanemizden göç etmiş insanlarımızın hem eğitimde hem müteşebbis ruhu yüksek. Aidiyet hissi belki hiçbir ilde bu kadar yüksek değil. Vakfımızın kuruluş hazırlıkları içerisinde İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Türkiye'nin neresinde bir işadamımız varsa görüşmeye ulaşmaya çalıştık. Hepsinin yaz dönemlerinde Gümüşhane'ye geldiğini fark ettik. Bu çok önemli. Hatıraları yoksa insanların toprağına bağlılığı azalıyor. Fiziki altyapısıyla imkânları genişleyen bir şehrimiz. Önemli çalışmalar var ve turizm yatırımları önemli. Artık bir vizyonu var. Gümüşhanemizin geleceği planlanıyor. Biz de üniversite olarak buna daha çok katkı sağlamak istiyoruz. Bir örnek vermek istiyorum; Yaz döneminde Ankara Milletvekilimiz Gümüşhaneli hemşehrımız Ahmet Gündoğdu aradı. Güvende ve Kazıkbeli yaylaları ile ilgili turizm merkezi ilan etme hazırlığımız var bize bilimsel olarak destek olur musunuz dedi. Gayet tabii sayın vekilim dedik ve bizim asli işimiz o zaten. Öğretim üyelerimizle yazın arazi çalışmalarımızı gerçekleştirdik ve rapor bitmek üzere. O çalışma ile ilgili yakından ilgileniyorum. Dolayısıyla artık vizyonu da olmaya başlayan bir şehir.

Planlamanın en önemli boyutları arasında geleceğin planlanması yer alıyor. Bizim geleceği kaçırmamamız lazım. Tek başına turizm güzergahlarını açmak olmamalı aynı zamanda burada yaşayan insanlarımızın güzelliklerimizin farkına varıyor olması önemli. Bizim ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerimize önce şehrimizi gezdirebilmemiz lazım. Muhtemelen Süleymaniye'yi, Tomara'yı, Sarıçiçek'i görmeyen birçok ilkokul öğrencimiz vardır. Zigana'da kayak merkezini görmeyen gençlerimiz vardır. Bir taraftan dış turizme şehrimizi planlarken diğer taraftan içeride de bu fonksiyonelliği artırmamız gerekiyor. Geriye el birliği içerisinde daha çok istişare ederek ortak aklı devreye sokarak yarını planlamak kalıyor. Gümüşhane'nin geleceğini aydınlık görüyorum.

OLAY GAZETESİ: Kimileri, Yeni Zigana tünellerinin hizmete açılmasınının Gümüşhane için bir kalkınma miladı olacağını söylüyorlar. Bu konuda siz neler söylemek istersiniz.

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Tabi yoğun arazi yapısının en önemli güçlükleri ulaşım sektöründe görülüyor. Bu nedenle de Gümüşhanemiz farklı yönlerde hizmete açılmış veya açılmaya devam eden çok sayıda tünel bulunuyor. Devletimizin gerçekten güçlü olması, ekonomik yapısını buna müsait olması çok önemli. Gümüşhane'ye ilk defa gelen bir arkadaşlarımız yatırımları görünce şöyle

bir cümle sarf etti; "Hocam Cumhurbaşkanımız Gümüşhane'yi ne kadar seviyor. Ne tüneller yapmışlar Gümüşhane'ye" dedi. Ben de dedim ki, "Gümüşhanemiz de Cumhurbaşkanımızı çok seviyor, oy oranlarına bakarsanız en çok oy aldığı illerin başında geliyor" dedim.

Zigana tüneli kuşkusuz tünellerin içerisinde çok özel bir yere sahip. Ben tünel açıldıktan sonra da eski yolun korunmasının öneminde de vurgu yapmak isterim. Çok cezbedici bir yol. Oradaki manzara her şeyiyle muhteşem. Zigana'nın benim 4 yıldır yakinen gördüğüm 365 günü birbirinden güzel. Bu güzellikten mahrum etmemek için eski yolun muhafazasının önemini paylaşmak istiyorum. Yeni Zigana tüneli temel atma töreni dönemin başbakanı sayın Binali Yıldırım tarafından gerçekleştirilmişti ve o programda biz de yer almıştık. Tünelin 2023 yılından önce tamamlanmasını ümit ediyoruz. Tünelin ticari olarak Gümüşhane'ye ciddi katkılar sağlayacağına inanıyorum. Trabzon ilinin lojistik üssü olabilecek en iyi konumda olan il Gümüşhane. Bu bakımdan Zigana Tüneli'nin Gümüşhane ticaretine çok önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum Bunu bir de demiryolu projesinin geçiş yolu güzergâhı olarak kullanabilirsek, kullanmayacağımız geriye sadece deniz yolu ulaşımı kalacak..

OLAY GAZETESİ: Yorgunluğunuzu nasıl giderirsiniz. Hobileriniz nelerdir?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Yorulduğumu hiç hissetmiyorum çünkü yorulmaya fırsatım olmuyor. Arkadaşlar zaman zaman soruyorlar Gümüşhane'ye alıştın mı diye. Ben de çalışmaktan alışmaya henüz fırsat bulamadım diyorum. Çok şükür Rabbimiz bir sağlık problemi vermediği sürece çalışmaya devam ediyoruz. Yöneticilikle ilgili işlerden biraz nefes alacak olsam akademik çalışmalarımı sürdürüyorum.

OLAY GAZETESİ: Gümüşhane Üniversitesi'nin yeni dönem rektörlüğü için YÖK süreci işletiyor. Zannediyoruz sizler de yeni dönem için müracaat ettiniz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan tekrar sizi tensip buyurursa, ikinci dönem için şimdiden planladığınız projeler nelerdir?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Bu vesile ile 4 yıl önce tensip buyuran Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, desteğini esirgemeyen YÖK Başkanımız Prof. Dr. Yekta Saraç Hocama teşekkür ediyorum.

Ben zorunlu haller dışında makam koltuğunda oturmam. Burası ego tatmin makamları değil, hizmet üretilecek makamlar. Hem 11 üniversitemize hem de üniversitemize bu sürecin hayırlı olmasını diliyorum. Takdir yine Sayın Cumhurbaşkanımızın ve YÖK Başkanımızın. Takdir eğer devam etmemiz yönünde olursa elbette ki yapacak çok işimiz var. Çünkü hem üniversitemiz hem ilimiz üretmeye muhtaç. Değer üzerine değer katmaya muhtaç. Biz onun farkındayız.

Önceliklerimiz var. Vakfımızı yeni kurduk ve bunu çok önemsiyoruz. Vakıf ile genel bütçe dışında akademisyenlerimize destek olabileceğimiz herhangi bir kalem yok Ülkemizdeki birçok üniversite yayın teşvikleriyle cazip hale geliyor. Biz de vakfımızı bu yüzden kurduk. Benim en çok üzüldüğüm noktalardan biri de buydu. Arkadaşlarımız üretiyorlar fakat biz onlara destek olamıyorduk. Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi vakfı sayesinde 430 konutluk çok modern lojmanlar yaptı. Vakfımız bu yönleriyle katkı sağlayacak. Biz üniversiteye öğrencilerin sadece puanı tuttuğu için gelmesini istemiyoruz başarılı öğrencilerimize burs vererek onları da üniversitemize çekmek istiyoruz. Vakıf bu katkıyı sağlayacak. Genel bütçeden kültürel faaliyetlere katkı sağlayamıyorduk vakfımız aracılığıyla bunları gerçekleştireceğiz. Vakfımızın kuruluşunu gerçekleştirdik. Destek olan, emeği geçen herkese ve GÜSİAD'da teşekkür ediyorum.

Önceliklerimiz arasında vakfımızı fonksiyonel kılmak var. İkinci olarak uluslararası öğrenci sayımızı artırmak istiyoruz. YÖK Başkanımız Prof. Dr. Yekta Saraç ile birlikte uluslararası öğrenci sayımız daha önceki öğrenci sayımızın çok üstüne çıktı. Bizde de pandemi öncesinde 23 ülkeden öğrencimiz bulunuyor.

Hem uluslararası öğrenci sayımızı artırma gayreti içinde olacağız hem de dış ilişkiler noktasında çalışmalar yaparak üniversitemizi dışa açmaya çalışacağız. Bunun dışında üniversite-sanayi iş birliğini önemsiyoruz. Kuruluşunu tamamladığımız Teknoloji Transfer Ofisimiz Temmuz ayında Resmi Gazete’de yayınlandı. Onun içerisinde TEK-MER ve sonrasında TEKNOKENT’e doğru bir hazırlığımız olacak. Ayrıca da dikey büyüme ile de tüm birimlerimizle Türkiye’de nitelikli eğitim-öğretim veren bir kurum olmayı arzu ediyoruz.

OLAY GAZETESİ: Değerli Hocam; son olarak Gümüşhanelilere neler söylemek istersiniz?

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Üniversitemiz gerçekten ilimizin en önemli markalarından bir tanesi. Üniversitemizin kuruluşundan bugüne emek sarf eden bütün yönetici, akademik ve idari personelimize, valilerimize, milletvekillerimize, belediye başkanımıza, beraber çalıştığımız emniyet müdürlerimiz, jandarma alay komutanlarımız, sağlık müdürlüğümüz ve tüm kamu kurumu temsilcilerimi ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerimize, Ticaret ve Sanayi Odamıza ve üniversitemizi önemseyen, gurur duyan herkese canı gönülden teşekkür ediyorum.

Üniversitemize birlikte sahip çıkmaya ve büyümeye devam edelim. Hem yarınlarımıza hem Gümüşhaneli gençlerimize hem de bize emanet edilen gençlerimizi geleceğe hazırlamaya çalışalım.

4 yıldır burada bulunan bir yönetici olarak da çok iyi ağırlandık. Güzler yüz, zarafet, incelik, kibarlık gördük. 4 yıl uzun bir süre, olumsuz şeyler de yaşadık ama hep güzeli görmeye devam edeceğiz. Misafirperverliklerinden dolayı da Gümüşhanelilere çok çok teşekkür ediyorum. İnşallah el birliği içerisinde hem üniversitemize hem Gümüşhanemize katkılar sağlamaya, yarınlara daha büyüyen ve daha güçlenen bir Gümüşhane’yi birlikte taşımaya ve omuz omuza, el ele katkı sağlamaya devam ederiz. Herkese sağlıklı günler diliyorum ve herkesi Allah’a emanet ediyorum.

OLAY GAZETESİ: Teşekkür ederiz.

REKTÖR PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK: Ben teşekkür ederim.

KAYNAK: GÜMÜŞHANE OLAY GAZETESİ – 29.12.2020